

Referat fra Skovbrugerrådsmødet den 21/3 2023

Deltagere: DGI (Flemming Poulsen), Idrætssamvirket (Bent Hviid), Friluftsrådet (Klaus Bergulf), Aarhus Ungdommens Fællesråd (Rune Kløve Junge), DN (Sebastian Jonshøj), Moesgård Museum (Jacob Østergård), Mårslet Fællesråd (Finn Larsen), Beder Malling Ajstrup Fællesråd (Morten Sejersten), Holme Højbjerg Skåde Fællesråd, Dansk Botanisk Forening (Lasse Werling), De Unge Biodiversitets Ambassadører (Cecilie Mielec), Aarhus Trail Builders (Niels Holm), Ridestier Aarhus Syd (Mette Thorndahl), Danmarks Kulturarvsforening (Flemming Nielsen), Orienteringsklubben Pan (Kell Sønnichsen)

Aarhus Kommune: Bertram Hacke, Kristian Skau Bjerreskov, Ada Holst, Carsten Monsrud (referent).

Afbud: DOF (Henning Ettrup)

1. Velkommen og kort præsentation bordet rundt

Ada Holst starter i en stilling i Medborgerskab pr. 1. april, hvor hun blandt andet skal arbejde med borgerinddragelse i forbindelse med projekterne i det blå og grønne anlægsprogram. I øjeblikket er hun ved at skrive en afsluttende master-opgave med titlen: "*Undersøgelse af hvordan biodiversitetsfremme og mental sundhedsfremme kan spille bæredygtigt sammen i Marselisborgskovene*".

2. Mere natur i det sydlige Aarhus

Bertram og Carsten gjorde kort rede for projektet på baggrund af kommunens pressemeddelelse den 1. marts 2023. Pressemeddelelsen omhandlede at forpagtningsaftalerne på 300 ha. kommunal jord i det sydlige Aarhus nu er opsagt, og der igangsættes et arbejde med at skabe mere natur på de pågældende arealer.

Der er etableret en intern arbejdsgruppe, og AAK forventer at være klar med en plan for interessent-inddragelse før sommerferien. Der er ingen konkrete planer ift. tiltag endnu – og mulige tiltag vil ske i dialog med relevante interessenter. AAK vil være opmærksomme på bl.a. den gældende fredning og andre udpegninger, lovgivning mm.

Der er politisk afsat budgetmidler i 2023-2025 fordelt på følgende to anlægsprogrammer:

3. april 2023
Side 1 af 6

Teknik og Miljø
Byliv
Aarhus Kommune

Grønne områder 2
Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Direkte telefon: 41 85 41 70

Direkte e-mail:
carmon@aarhus.dk

Sag: EMN-2022-505107
Sagsbehandler:
Carsten Monsrud

3. april 2023
Side 2 af 6

	2023 (mio. kr.)	2024 (mio. kr.)	2025 (mio. kr.)
Vild Natur syd for Aarhus	1,0	2,7	
Vilhelmsborg	1,5	0,7	0,1
I alt	2,5	3,4	0,1

- Flere medlemmer i Skovbrugerrådet gav udtryk for, at det er vigtigt med interessentinddragelse så tidligt som muligt i forløbet, og at der udarbejdes en procesplan for bl.a. dette. Det blev fremhævet, at arealerne skal betragtes som en del af større helhed og at der sikres en sammenhæng (den grønne kile) fra nord til syd.
- Der blev stillet spørgsmål ved, om de 300 ha. skal indgå som en del af skovbrugerrådets fokusområde. Bertram opfordrede til, at de 300 ha. ikke tages med som en del af skovbrugerrådets *arbejdsområde*, men at kommunen vil orientere om nyt i projektet, særligt vedrørende de arealer, som grænser op til Marselisborgskovene. Et forslag kunne være, som foreslået af Klaus fra Friluftsrådet at projektet *Mere natur i det sydlige Aarhus* primært behandles i Det Grønne Råd.

3. Status vedr. forslag til nye MTB-ruter

AAK ved Kristian gjorde rede for status: ansøgning om dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjerne ifm. etape 1 forventes at være myndighedsbehandlet snarest.

Niels fra Aarhus Trail Builders fortalte, at der ikke er noget nyt ift. økonomi, men at man vil søge om finansiering til udvikling af sporerne etapevis.

Der vil inden længe blive indkaldt til besigtigelse i skoven ift. opstart af etape 2.

Her vil der blive taget udgangspunkt i kommunens screening af Aarhus Trail Builders forslag til udvikling af MTB-spor i Marselisborgskovene. Kommunens screening er kun et udkast og er ikke endelig. Alle interesserede fra rådet er meget velkomne til at deltage i skoven til opstart af etape 2.

Som det fremgår af sidste referat fra mødet den 15. december 2022 rådgav rådet om, at der inddrages erfaringer fra etape 1, før man kommer for langt i processen med etape 2.

Det blev på mødet dog ligeledes fremhævet, at det er vigtigt, at man kommer gradvist i gang med næste etape for at sikre en vis flow i processen.

3. april 2023
Side 3 af 6

- Der var stort ønske fra flere deltagere i Skovbrugerrådet om at stierne opdateres i kommunens GIS-system, da flere af de fremviste kort ikke afspejlede det reelle billede. AAK følger op på dette.
- Flere (Lasse fra Dansk Botanisk Forening, Sebastian fra DN m.fl.) gav udtryk for vigtigheden af, at der tænkes i zoner af skovene, og at der tænkes helhedsorienteret for at løse de forskellige udfordringer og ønsker i skovene. Der kan f.eks. være behov for at revurdere stierne, så der tages mest muligt hensyn til naturværdier, sikkerhed (fjerne uhensigtsmæssige krydsninger) og de forskellige behov.
- Mette fra Rigestier Aarhus nævnte eksempelvis, at området omkring hestebadestranden er meget befærdet, og der er generel mangel på informationsskilte i området. Flemming fra DGI gjorde opmærksom på den nye trend *gravel*, hvor flere og flere cykler på de almene stier med høj fart. Det er også noget, man er nødt til at tænke ind i helhedsplanlægningen.

AAK tager drøftelserne om mulig zoner til efterretning, og vil kigge ind i hvorledes Skovbrugerrådet kan indtænkes i et sådant arbejde på baggrund af drøftelserne på mødet.

4. Mere biodiversitet i Marselisborgskovene

AAK v. Carsten gjorde rede for status: baseline-overvågningen sættes i gang i april og afsluttes i november. Overvågningen foretages af firmaet Habitatvision og foregår i 34 udvalgte steder, primært i Fløjstrup Skov. Der blev også orienteret om de første 28 steder, hvor der er i starten af 2024 planlægges at lukke grøfter for at skabe større og flere vådområder i skovene. Det forudsætter, som tidligere nævnt, at der kan meddeles de rette myndighedstilladelser. Desuden er der planer om i efteråret at lave de første strukturindgreb (tyndinger, mindre rydninger, veteraniseringer) i de tørre dele af skovene for at forbedre biodiversiteten.

Der er indkaldt til besigtigelsestur den *11. maj kl. 15.30-17.30*, hvor der bliver mulighed for at kigge på nogle af de steder, hvor der planlægges lukning af grøfter. Der vil være mest vægt på de steder, som ligger tættest på stierne. Det er vigtigt at der er en tæt dialog i skovbrugerrådet vedrørende lukning af grøfterne, da der med stor

sandsynlighed vil forekomme uforudsete hændelser ifm. etablering af vådområderne, som vi så i fællesskab må løse.

3. april 2023
Side 4 af 6

- Flere medlemmer (Finn fra Mårslet Fællesråd, Mette fra Ridestier Aarhus m.fl.) gjorde opmærksom på vigtigheden af, at kommunen hele tiden er på forkant ift. at inddrage og orientere om de kommende tiltag, så publikum er forberedt på evt. oversvømmelser, maskiner på skovvejere etc. En opfordring til at kommunen (udover at lægge referater m.m. på hjemmesiden) tager direkte kontakt til Skovbrugerrådets medlemmer for at udbrede nyt om tiltagene i skovene, herunder kommende anlægsarbejde - også mellem skovbrugerrådsmøderne. Det kunne for eksempel gøres via facebook-opslag eller artikler på lokale hjemmesider eller i blade. Det vil kommunen tage til efterretning – omvendt vil kommunen også opfordre til at medlemmerne tager direkte kontakt til Carsten, hvis der er noget I ønsker, at vi skal formidle mere om.

5. Drift i skovene ift. risikotræer

Lasse fra Dansk Botanisk Forening viste aktuelle eksempler på dødt ved i skoven, både de eksemplariske eksempler, hvor risikotræer topkappes, og fældede træer efterlades i skovbunden som hele stammer – men også eksempler på fældede risikotræer, hvor stammerne er fjernet eller skåret i mindre stykker.

AAK ved Kristian gjorde rede for, at kommunen har et princip om, at risikotræer skal blive i skoven.

Der kan være enkelte undtagelser, ex. så bruges enkelte træstammer som siddestammer eller dødt ved andre steder. Det blev fremhævet at AAK fremover vil være mere opmærksom på retningslinjerne ift. risikotræer (fremgår nedenfor) og være endnu mere konsekvent ift. at lade risikotræer ligge i skovbunden som hele stammer.

3. april 2023

Side 5 af 6

Aarhus kommunes praksis for bevaring af gamle træer og dødt ved (uddrag):

Træer i skove, krat og naturområder

Træerne bevares så længe det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Dødt ved skal blive på stedet. Når træer i skove, krat og i naturområder bliver risikotræer, og fældning er nødvendigt for at borgere kan færdes sikkert på stier og veje, skal stamme og krone som udgangspunkt efterlades i skovbunden, hvor det naturligt ville være væltet. Alternativt kan toppen skæres af og stammen efterlades som højstub. Stamme og krone kan flyttes så det ikke hindrer færdslen i skoven eller på nærliggende stier/veje.

Når træer fældes ved roden eller som højstub, kan det med fordel gøres på en måde så det ser mere naturligt ud og så det skaber flere levesteder for dyr og planter.

I områder med store botaniske værdier kan det være relevant at undgå store kvasdynger i skovbunden og her kan det være relevant at køre kronerne væk.

Før vi fælder et gammelt træ, ex. risikotræ, skal vi altid gøre os følgende overvejelser:

- Kan træet blive stående som veterantræ og forfalde naturligt?
- Kan en beskæring af træet være tilstrækkelig til at det ikke udgør en fare for omgivelserne?
- Kan en højstub blive stående?
- Kan stamme og krone blive liggende på stedet eller i nærheden?

6. Orientering om tilbygning af orienteringsklubbens klubhus.

Kell fra Pan orienterede om den kommende tilbygning af det gamle, kommunale klubhus ved Silistria. Lige nu venter man på at ansøgningen behandles af Miljøstyrelsen (skovlov) og Kystdirektoratet (strandbeskyttelseslinje).

7. Evt.

- Ønske om at dagsorden fremover sendes som pdf. Det vil ske fremadrettet.
- Ønske om at der i referatet står, hvem der deltager (og ikke kun hvem der er fraværende). Det vil ske fremadrettet.
- Ønske om at man med udvælgelse af punkter til dagsorden henholder sig til kommissoriet, og at der ikke behandles enkeltsager. Der opfordres til at kommunen fremadrettet primært tager punkter på dagsorden, som er af helhedsorienterende karakter. Det vil kommunen tage til efterretning. AAK vil fortsat forsøge at afveksle ift. formen, og AAK vil også gerne have input fra

medlemmerne ift. mulige oplægsholdere, eller hvis der er noget som medlemmerne gerne vil fortælle om, som vedrører Marselisborgskovene.

- Ønske om at datoerne fremover lægges ind via outlook. Det vil ske fremadrettet.

3. april 2023
Side 6 af 6

Tak for et godt møde.

Næste møde er onsdag d. **28. juni** 2023 kl. 15.30, som finder sted i Thors Hytte.

Her vil vi på en rundtur i skoven se på MTB-spor (etape 1) og kigge på fortidsminder.

Kommende datoer:

Tirsdag 19/12 2023

Torsdag 7/3 2024

Onsdag 12/6 2024

Mandag 9/9 2024

Tirsdag 10/12 2024